

VLADIWOSTOKIS, (12)
 näarikuu 6. p.
 1920.

EESTI RAHVUSLISE KOMITEE
 väljaanne.

R A H U EESTI PROEDIL. Tartus on Eesti Wabariigi ja Nõukogude Wenemaa wahel toesti tehtud Eesti poolt ettepanutud tingimised on wastu-
 wõetud. Nende tingimiste järele tunnistab Nõukogude Wenemaa täiesti Eesti
 iseseiswust ja Eesti riik wabastatakse kõigist tema endisest ühendusest
 Wenemaaga walja woolawatest kohustustest.

W A L G A linn jääb Eesti omaks, nagu seda Walgas töötaw Eesti-Läti
 komisjon otsustanud ettewõetud plebistsiidi põhjal. Häaletanist wõtsiad
 osa juba enne ilmasõda linnas asuwad elanikud.

RAUDTEED EESTIS hakkawad lähemal ajal kõik elektriga käima. Elektrid
 wõidetakse meie turbast. Suuremate rabade juure ehitatakse juba praegu
 raudteed ja suured elektri jaamad, milleks walitsus mitme miljonilised kre-
 diidid määranud. Woolu ülejäak tarwitatakse maal tööstuse ja walgustamise
 otstarbeteks laialt ära. Kogu maa tõmmatakse kõrgewoolu traaditega üle.
 Uusi raudteid ehitatakse juurde. Need harud on esialgselt tööstuse minis-
 teeriumi kütteainete keskkomitee teenistuses, kes nendel metsadest puid
 weab. Uued harud ehitatakse Kehra ja Aegviidu wahel, kuna Sonda raudteed ku-
 ni Mustweeni ja Wask-Narwani pikendatakse. - Kord raudteedel olla haä ja
 karwapaalne. "Janeste" ilutsemise aeg raudteel on lõppenud. Ametnikud pea-
 wad nüüd jahti salakaubawedajate vastu, kes kõigiti katsuwad keelatud
 toiduainete waljawedu Karwa ja Walga üle piiri wedamiseks toimetada. -
 Rongide liikumine elas kütteainete puudusel kriisise üle, mis wedurite
 ölikiwi (põlewa kiwi) pulbriga kütmise läbi kõrwaldati. Ölikiwi pulbriga
 wedurite kütmine olla paremaid tagajärgi annud kui naftaga kütmine.

LÄTI RAHWANÕUKOCU on Riias kokku astunud ja terwitab Eesti Asuta-
 wat Kogu telegrammiga: "Riias waelase tule all kokkutulnud Läti Rahwanõu-
 kogu awaldab Eesti rahwale ja tema kangelaselikule sõjawäele südamlikku
 tänu senni antud abi eest, kindel olles, et ka edaspidi mälemad naabritii-
 gid, niisama kui senniajani, üksteist mõistawad wõitluses üleüldise ajaloo-
 lise waelase vastu." Asutaw Kogu wõttis terwituse üleüldiste kiiduswal-
 dustega vastu ja otsustas wastustelogrammi saata. -

KOTTERITE PUUDUS TALLINNAS on suur. Kotterite päale jookstakse
 otse tormi. K-rekwireeritakse sõjawäeliste ja ametipidajatele eraisiku-
 te käest. Igal pool majade ümberhitamised ja laiendamised käsil.

EESTI RIIGIKOHTU liikmete walimine Asutawas Kogus. Ülema Riigikoh-
 tu liikmeteks waliti Paul Beeniko, Peeter Puusepp, Kaarel Parts, Jaan Loo,
 Roman Koemets, Hugo Reimann, Mart Taewere, kellede hulgast Riigikohtu esime-
 naks waliti Kaarel Parts.

MUUSIKA JA TEATER Tallinnas. Estonias on ooper, Draamateater pakub
 huwitawat eeskawa. Estonia kontserdi saalis on maitserikka eeskawaga suu-
 reparalised sinfonia- ja rahwakontserdid. - Soome kunstnikud Helsingist
 käiwad Tallinnas sagedasti wõersil. - Peetrilinnast on alaliselt Tallinnas
 asunud helilooja M. Lüdig, kes Kaarli kiriku laulukoori juhatab.

ÖLIKIWI (põlew kiwi), mille määratud lademed Eestis kindlaks teh-
 tud, leidub kahes järgus: 1/ d i k t i o n e e m a nimeline kiwi lademed
 ulatawad umbes Ontika rannast kuni Wormsi saareni. Need lademed on 6
 kuni 16 jala paksused. Põlewaid organilisi olluseid on temas olemas 25%,
 nii et temast põlemisel tuhana järele jääb 75%, mikspärast ta kütteainena
 kõlblik ei ole, küll aga wõib sellest kiwist ölisid ja kuiwi parafiniseid
 walja töötada. 2/ Teine kiht põlewat kiwi kannab nime k u k e r s i i t
 Kukruse küla järele. Tema ei ulata kusagil päris mererannani. Teda leidub
 ka meie maa lõunapoolses osas, kuid sügawamal peidus maapöues. Kindel on, et

Eestis 1) ölikiwi on kui mittee saade, siis igatahes kümnete ruutwerstade laiuselt, 2) et ölikiwi poolteist korda näi walusalt põleb, kui kõige parem kasepuu, 3) et Eesti ölikiwist põletis- ja määrdelisiid saab, millede järele Europa sõna otsekoheses mõttes januneb. - Suuremad kaewamise tööd on praegu ins. Raud'i juhatusel Kohtlas käsil, kus 300 nees töötamas on. Kiwi võib mitmel wiisil kasutada: kütteenäina, ölide ajamiseks. Täemendi töötab ölikiwi tuntawalt odawamaks teha ja tsemenditööstust üleüldise hoopis uuele alusele seada. Ölikiwi tarwitamine kasvab iga päewaga wabrikutes ja eramaajades. Kui määratu see kapital on, mis Eestis ölikiwi lademetes peidus, selgub järgmisest väikest arwest: kogu küttematerjaali hulk, mis Eestis aastas ära kulub, tõuseb, ölikiwi pääle arwatuna, 30 miljoni puudani, Arwame, et puud kukersiiti tarwitajale 3 marka maksab ja et ölikiwi umbes kolmandiku wõrra odawam tuleb, kui puud, siis näeme, et põlewa kiwiga kütmisele üle minnes umbes 120 miljoni marga wäärtuses puud wõiks kokku hoida wõi wäljamaale saata. Arwame siia juurde weel ölikiwi müügi wäljamaale. On arusaadaw, et niisugune warandus kapitali pääle wäga külgetõmbawat mõju awaldab. Eesti walitsusele on wäljamaa rahameeste ringkondade poolt juba mitmed ettepanekud teatud, et nendele ölikiwi lademetes kaewamiseks ja ümber-töötamiseks kontsessioonid antakse, kuid walitsus on need ettepanekud kõik tagasi lükanud.

RAUA PUUDUS Eestis on suur. Kawatsetakse jälle ülemaalist wana raua korjamist toime panna ja wäljamaal uusi raua hallikaid otsida.

TÖÖJÕUDUDEST on kodumaal puudus. Suuremate tööde tarwis, nagu metsatööde tarwis, eraisikute hulgast töölisti saada pole lootust. Siin wõiwad ainult sõjawangid weel appi tulla. Töö hunnad kerkivad, näit. kawatsetiwad Tallinna rätseppad kinda ülikonna õmblenise eest juba 1000 marga pääle tösta.

EESTI PABERRAHA - 5 margaline Eesti riigipanga täht - müüdi Wladivostoki Eesti Seltsi perekonnaõhtul 3700 rubla eest ära. Raha on wäga nägus ja Soome maitset tehtud: helesinine, nagu Suomen Kansanpankin tähtgi. Pääkirju on, pehemaal poolel Saksa, Rootsi ja Vene keeles. Esinest külge kaunistab kuldja põllumehe kuju, kuna teise külje keskpäigas Eesti maastiku siluett Eesti taluga.

PRANTSUSE AUMÄRGID EESTI KUNSTNIKKUDELE. Hiljuti annetas Prantsuse walitsus oma Tallinna esitaja, colonel Hursteli, läbi järgmised aumärgid: skulptor Adam Weizenbergile kuldauraha, kőbesuurahad ajakirjan. Georg Luigale, Estonia waitejuhile Karl Jungholzile; brongsaurahad: lauljanna Aine Tammele, kujurakuja Jaan Koortile ja näitleja Paul Pinnale.

EESTI MAASEADUSE kohta olemä ometi lähemeid teateid leidnud, mis Teatelehe järgmises numbris awaldame.

JÖULUS WLADIVOSTOKI EESTI SELTSIS saadeti ülimõnusalt mööda, mille kohta meile pikem kiri on tulnud, kuid ruumi puuduse pärast jääb kiri edaspidiseks. Täheandame lühidalt, et 27. jõulukuu päära peetud perekonnaõhtu ka aineliselt toredesti lõppes, sest puhas ülejäak on üle 100000 rubla. -

Kohaliku Eesti Wabariigi Esituse tegewuse kohta toome teateid nõnda pea kui üleelatawaid keerulised poliitilised olud wähe selguwad. Irkutsi Esituselt puuduwad teated, samati teated eestlaste käekäigu kohta lääne poole Harbini. - Tomski Eesti tegelased, kes kuulu järele esiti pidiwad p. 1. gale jääma, teatasiwad telegrammiga 28 talwekuu päewast prof. Kaelasele Irkutski, et nemad teele awunud.

"Teatelehest" huwitust tundjaid palub kirjatöimetus. annast üles anda, see lehte saab ainult piiratud arwul trükkida, nõnda et nendes tagawara wäga wäike on. Tänuaga wõetakse Eestisse käiwaid teateid lehte mahutamiseks Kirjatöimetus.